

Sygn. akt IV CSK 162/17

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku A.R.
przy uczestnictwie A.R., R.R., J.W., M.W., F.W., D.W., T.R. i P.R.
o ustanowienie służebności drogi koniecznej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 października 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania A.R.
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 1 grudnia 2016 r., sygn. akt II Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 1 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy w B. oddalił apelację uczestnika postępowania A.R. od postanowienia Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 lipca 2016 r., którym ustanowiona została na rzecz każdorazowego właściciela oznaczonej szczegółowo nieruchomości, stanowiącej obecnie własność wnioskodawcy A.R., służebność drogi koniecznej, obciążającej wskazane w postanowieniu nieruchomości, stanowiące własność uczestnika A.R., zasądził wynagrodzenie i rozstrzygnął o kosztach postępowania. Podstawą prawną ustanowienia służebności był art. 145 § 1 k.c. Oddalając apelację Sąd drugiej instancji uznał za prawidłowe ustalenia faktyczne i prawne Sądu Rejonowego.

W skardze kasacyjnej uczestnik postępowania A.R. zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie zaskarżonym postanowieniem przepisów prawa materialnego, tj. art. 145 § 2 oraz art. 285 § 2 k.c. przez odstąpienie od ich zastosowania. Naruszenie przepisów postępowania dotyczy art. 382, art. 6 § 2 oraz art. 232 k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a także zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na brak spełnienia przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania uczestnik wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawa, budzących poważne wątpliwości, a w szczególności art. 285 § 2 k.c. przez wyjaśnienie trzech kwestii. Po pierwsze, czy dopuszczalne jest ustanowienie służebności drogi koniecznej bez ustalenia, czy nastąpi zwiększenie użyteczności nieruchomości władnącej, a jeśli tak, to o jaką wartość, ze wskazaniem przesłanek warunkujących to zwiększenie, a w dalszej kolejności, w jakiej wielkości spowoduje to uszczerbek użyteczności działki obciążonej, po to, aby ocenić procesowo uwzględnienie interesu społeczno-gospodarczego. Po drugie, czy przy ustalaniu zwiększenia użyteczności nieruchomości władnącej należy brać pod uwagę jej przeznaczenie do wydzierżawienia, co spowoduje jej spójność gospodarczą z darowanymi innymi wymienionymi działkami i wpływu tej spójności gospodarczej na zwiększenie użyteczności nieruchomości władnącej. Po trzecie, czy możliwość zapewnienia dostępu do drogi publicznej przez przeprowadzenie drogi koniecznej przez niemające dostępu do drogi publicznej inne grunty nie pozostające w bezpośredniej styczności z działką władnącą, winna być rozważona, jako przewidziana w art. 145 § 3 k.c. powinność uwzględnienia interesu społeczno-gospodarczego przy określeniu przebiegu drogi koniecznej, a w szczególności gdy idzie o aspekt społeczny tego interesu.

Z treści przedstawionych pytań wynika, że pełnomocnik uczestnika nie zauważył, jaka jest istota skargi kasacyjnej i co oznacza wniosek o przyjęcie skargi

do rozpoznania. Skarga kasacyjna odnosi się wyłącznie do strony prawnej orzeczenia, a zatem nie może odwoływać się do stanu faktycznego ustalonego w toku instancji oraz do oceny dowodów; okoliczności te są wyłączone z podstaw kasacyjnych, a ustalenia faktyczne w sprawie wiążą Sąd Najwyższy (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Pytania sformułowane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej mają dotyczyć wykładni art. 285 § 2 k.c., a tymczasem po pierwsze, wiążą się z ustaleniami faktycznymi, dokonanymi już w toku postępowania, a po drugie, nie jest przeprowadzona żadna analiza powołanego przepisu, z której wynikałaby potrzeba dokonywania jego wykładni.

We uzasadnieniu wniosku, który jest odrębnym wywodem zaprezentowanym przez profesjonalnego pełnomocnika od uzasadnienia podstaw kasacyjnych (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) należy dowieść, z powołaniem się na orzecznictwo i doktrynę, że wykładnia przepisu, o który chodzi nie została dotąd dokonana w zakresie, o który chodzi skarżącemu, że ma ona znaczenie i jakie dla rozpoznania konkretnej sprawy, a także, że ma znaczenie ogólniejsze dla innych spraw tego samego rodzaju. Na ten temat jest bogate, znane i ustabilizowane orzecznictwo Sądu Najwyższego, które nie zostało uwzględnione przy formułowaniu wniosku. Wniosek nie został zatem należycie uzasadniony, a w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych dominuje opis dotychczasowego przebiegu postępowania sądowego w obu instancjach, mimo że postępowanie przed Sądem Najwyższym nie jest trzecią instancją sądową i taki opis jest zupełnie zbędny.

Mając to na uwadze należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w postanowieniu. Ze względu na zwrócenie odpowiedzi na skargę kasacyjną na podstawie art. 132 § 1 k.p.c. nie ma podstaw do zasądzenia kosztów postępowania kasacyjnego na rzecz wnioskodawcy.